

РЕШЕНИЕ

№ 2623

гр. София, 18.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 17.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова, като разгледа дело номер **10667** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал.2 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Образувано е по жалба на К. О. П., [дата на раждане], ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Н., срещу Решение № 43-ОК от 01.11.2022 г. на интервюиращ орган при Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при МС, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) не е допусната за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последващата му молба рег. № УП-20180 от 12.10.2022 г.

В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на решението поради съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона. Жалбоподателят поддържа, че административният орган, в противоречие с правомощията му в производство по допустимост, е разгледал и обсъдил по същество изтъкнатите от кандидата нови обстоятелства. Счита, че органът е допуснал груба фактическа грешка като е обсъждал сигуацията в [населено място], щата Е., където чужденецът е роден, но всъщност от дълги години се е установил със семейството си в щата Б.. Именно там, на 23.09.2018 г. претърпял нападение от членове на групировката Б. Х., които убили неговите родители и изгорили дома му, а при бягството им бременната му съпруга пометнала. След атаката кандидатът направил изявление по радиото, в което осъжда действията на терористите и корупцията в страната, поради което получава многобройни лични заплахи, че ще бъде издирен и убит от терористите. Така оставането му в Н. станало невъзможно. По тази причина

потърсил международна закрила в България, заедно със съпругата си и дъщеря си Ф. О. П., където се ражда още едно дете Н. О. П.. Твърди, че преди близо 20 години семейството му е прекъснало всякакви връзки с [населено място], щата Е., поради което в решението неотнормимо се обсъжда обстановката там и неправилно не се вземат предвид данните за щата Б.. Жалбоподателят счита, че в обжалваното решение административният орган не е взел отношение дали е преживял нападение на 23.09.2018 г., поради което относима към разглеждане на последващата му молба била обстановката в щата Б.. Като ново доказателство, подкрепящо последващата молба, молителят предоставя данни, че страда от посттравматично разстройство, причинено от преживените от него увреждащи и стресови събития в щата Б. – становище от 07.09.2022 г. на М. Д. (психолог, психотерапевт). Това обстоятелство навеждало на нови причини от хуманитарен характер по смисъла на чл.9, ал.8 от ЗУБ, вкл. приложение на принципа „забрана за връщане“. Претендира се отмяна на акта и връщане на преписката за ново разглеждане.

В писмени бележки от 24.03.2023 г., чрез адв. В. П. от САК, излага съображения относно приета съдебно-психиатрична експертиза (СПЕ), която счита за вътрешнопротиворечива и необоснована. Поддържа се, че кандидатът е психически разсипан от загубата на родителите и на децата си и спрямо него не важи заключението на експерта, че в множество от случаите посттравматичното стресово разстройство приключва с оздравяване. Твърди, че симптомите на чужденеца персистерат от няколко години, поради което не може да става въпрос за подобряване на неговото състояние. Повече от четири години се борел с безсъние, тревожност, суицидни мисли и други симптоми, които се появили след преживените в Н. травматични събития. Оспорва изводите на вещото лице, че заболяването на К. П. е изцяло соматично, както и, че се дължи на неправилен прием на лекарства за понижаване на кръвно налягане. Поддържа, че проявява типични симптоми на посттравматично стресово разстройство и са налице достатъчно данни да се приеме, че страда дълбоко и неутешимо в резултат на преживените в Н. събития.

Ответникът интервюиращ орган при ДАБ, чрез юрк. П., оспорва жалбата и поддържа становище за отхвърлянето ѝ. В писмени бележки от 24.03.2023 г., чрез юрк. П., излага твърденията за липса на нови обстоятелства от съществено значение за личното положение на кандидата или страната му на произход. Пзовава се на прието заключение на СПЕ, че кандидатът не страда от психично заболяване, което да поражда реална и потвърдена опасност от значително и необратимо влошаване на здравословното му състояние при евентуално завръщане в Н., вкл. от посттравматично разстройство или депресия.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи, становището на представителя на СГП и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба рег. № УП-20180 от 26.11.2018 г. до Държавната агенция за бежанците К. О. П. за първи път е поискал предоставяне на международна закрила. Като причина кандидатът изтъкнал страха си да се завърне в страната по произход. В изготвения регистрационен лист рег. № УП-20180 от 26.11.2018 г. декларирал, че е роден в [населено място], Н., по народност е ишан, по религия е католик и е придружен от съпругата си Л. О. П., [дата на раждане] и от дъщеря си Ф. О. П., [дата на раждане] Посочил, че другите му роднини – майка,

баща, две сестри, четирима братя, както и един син и една дъщеря, са починали. На проведеното на 07.01.2019 г. интервю К. О. П. заявил, че конкретната причина да напусне страната си на произход било нападение на Б. Х. над селото, където живее. Целият район бил разрушен, много хора загинали. Докато бягали бременната му съпруга паднала и загубила детето. Ако не бил преподобният отец, нямало да се спасят. Той им казал да отидат на безопасно място. Напуснали Н. легално, през м.ноември 2018 г. и на 21.11.2018 г. пристигнали в България. Не съобщава за проблеми с официалните власти, както и поради религиозната или етническа принадлежност.

От интервю на съпругата Л. О. П., проведено на същата дата 07.01.2019 г., се установява, че на 23.09.2018 г. мястото където живеело семейството в [населено място], щата Б., било нападнато от „Б. Х.“. При това нападение загинал баща ѝ, а всичко било изгорено. Загинали много хора. Къщата им била разрушена. Спасил ги преподобният отец, защото тя била бременна в 7-мия месец. След този инцидент напуснали страната, защото там вече не били в безопасност.

На интервю на дъщерята Ф. О. П., проведено на същата дата 07.01.2019 г., тя заявила, че в страната си на произход не е имала проблеми поради етническа принадлежност или религия. Нейни близки, дори сестра и брат, загинали по време на сблъсъци. Това били сестра ѝ Р. на 8 години и брат ѝ Д. на 7 години. Поради сраженията с „Б. Х.“ семейството избягало и се скрило при преподобен отец, който им уредил самолетни билети, за да дойдат в България. Нападението се случило на 23.09.2018 г. Твърди, че „Б. Х.“ изгорили къщата им в [населено място]. Страната на произход напуснали легално, с национален паспорт, със самолет за България. Виза получили от Посолството на РБ в Н.. Напуснали страната, защото не било безопасно за тях. Поради същата причина не желала да се завърне в Н..

Постановено е Решение № 1299/26.02.2019 г. на председателя на ДАБ, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ е отхвърлена първата молба на К. О. П. за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут. Бежанската история на кандидата е обсъдена съвкупно с обстоятелствата, установени при интервютата на другите членове на семейството относно причините за напускане на страната на произход и невъзможността за връщане там. Установено е, че тримата съобщават идентични факти, но молбите им са неоснователни, тъй като причините за напускане на Н. са лични, без конкретни действия на преследване или посегателства спрямо тях. Посоченото е, че изтъкнатите обстоятелства не обосновават наличие на риск за живота или свободата им в държавата на произход, като спрямо кандидата не е имало никакви конкретни действия на преследване или посегателства по смисъла на закона. Извън случая с нападението, чуждият гражданин отрича да е имал други проблеми или да е получавал заплахи.

Формиран е извод за невъзможност да се установи по достатъчно убедителен начин, че евентуално връщане на търсеция закрила в родината би застрашило живота или свободата му. Нападението на „Б. Х.“ е преценено като ирелевантно и недостатъчно обстоятелство за търсене на закрила, непопадащо в предметния обхват на ЗУБ като спорадично събитие. Кандидатът сам посочвал, че районът, в който живеел, бил военна зона и до 23.09.2018 г. не е имало проблеми със сигурността. Ето защо, спрямо него не се установявали изискуемите от закона по мащаб и системен характер посегателства спрямо човешките права и риск за живота му в Н.. Спрямо кандидата не било осъществено преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, тъй като не

изпитвал основателен страх от преследване по някоя от посочените там причини. Легалното напускане на страната на произход също е преценено като указание за липса на страх и за липса на риск за живота му в Н.. Обсъдени са предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, но и те са преценени като неоснователни въз основа на актуална справка за ситуацията в страната на произход, вкл. относно действията на „Б. Х.“ и „Ислямска държава в З. А.“ (ISIS-WA). За чужденеца съществувала реална възможност да се възползва от закрилата на страната, чийто гражданин е, без това да създава риск за живота му или този на семейството му.

С Решение № 6451/01.11.2019 г. по адм.д.№ 4941/2019 г. на АССГ, оставено в сила с Решение № 8427/29.06.2020 г. по адм.д.№ 480/2020 г. на ВАС, IV-то отделение, е отхвърлена жалбата на кандидата срещу Решение № 1299/26.02.2019 г. на председателя на ДАБ. Съдът е възприел тезата на административния орган, че спрямо кандидатката не е осъществено преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ. Атенатът от 23.09.2018 г. е определен като спорадичен акт, който не обосновава мащаби на преследване съобразно чл.8, ал.4 от ЗУБ. Въз основа на справка вх.№ МД-17/08.01.2019 г. на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ съдът е приел, че въпреки някои проблеми със сигурността и наличие на изблици на насилие в някои области на страната, териториалният обхват и степента на насилието в Н. не достигат до въоръжен конфликт по смисъла на международното право и правото на Европейския съюз (ЕС), властите полагат усилия за справяне с тероризма и насилието не засяга цялата територията на страната. Съдът е съобразил, че щатът Б. продължава да е домакин на най-голям брой вътрешно-разселени лица, приел е най-много завърнали се лица, като в 96 % от изследваните места не е регистриран случай на физическо насилие, поради което приел, че за жалбоподателя е възможно да се завърне и да бъде приет в щата Б., където е живял и където се очаква да бъде настанен като другите разселени лица. Въз основа на изложеното съдът е достигнал до извод за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1 ЗУБ.

Жалбоподателят е подал втора молба за международна закрила вх.№ УП-20180 от 22.07.2020 г., в която се позовава на раждането на дъщеря му Н. О. П., на принципите за най-добрия интерес на детето и запазване цялостта на семейството. Към молбата са приложени: 4 броя новинарски статии от интернет относно дейността на „Б. Х.“ в щата Б., вкл. статии от 24.03.2020 г., от 10.06.2020 г., от 14.06.2010 г. и от 12.09.2019 г. относно дейността на групировката в североизточна Н., в които се посочва, че „Фракциите на „Б. Х.“ продължават да носят отговорност за най-ужасяващото насилие в североизточна Н. почти ежедневно“.

Постановено е Решение № 22-ОК/03.08.2020 г. на интервюиращ орган при ДАБ, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 ЗУБ последващата молба вх.№УП-20180/22.07.2020 г. не е допусната до производство за международна закрила. Административният орган е приел, че в последващата си молба кандидатът не сочи никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или държавата му на произход. Посочил е, че при произнасяне по молбите за международна закрила на кандидата и членовете на семейството му – съпруга и две дъщери, следва да зачете най-добрият интерес на детето, правото на семеен живот и на запазване на целостта на семейството, поради което по подадените молби били постановени идентични решения. Преценил е, че най-висшият интерес на децата Ф. и Н. О. П. предполага те да продължат да живеят в семейна среда с техните родители в държавата си на произход - Н.. В този смисъл, недопускането на молбата за закрила

би била в синхрон с вече постановените решения, в които административният орган е преценил, че молителят и членовете на семейството му не обосновават наличие на риск за живота или свободата им в страната на произход. Относно представените статии от интернет е посочил, че показват нестабилно състояние на сигурността в Североизточна Н. поради активност на групировката „Б. Х.“ там, но тя имала ограничен териториален обхват и не представлявала ново обстоятелство, а дългогодишно явление.

С Решение № 6177/09.11.2020 г. по адм.д.№7946/2020 г. на АССГ, влязло в сила като необжалваемо, е отхвърлена жалбата на К. О. П. срещу Решение №22-ОК/03.08.2020 г. Съдът е възприел тезата на административния орган за липса на нови обстоятелства от съществено значение за личното положение или страната на произход на кандидата, които да обусловят допустимост на последващата му молба. Относно представите четири статии от интернет съдът е посочил, че данни за насилие в Североизточна Н. са съществували и при предходното съдебно разглеждане на първата молба за закрила по адм.д.№ 4941/2019 г. на АССГ, в което е прието, че жалбоподателят може да се завърне в щата Б.. Няма промяна в негативен аспект в сравнение с оценката на предходната молба за закрила.

Чуждият гражданин подал трета молба за международна закрила вх.№ УП-20180 от 17.09.2021 г., в която твърди, че са налице нови обстоятелства относно личното му положение и страната на произход. Към молбата е приложена извадка от криминален дневник реф.№ SVC/BSG/R/VOL 18/82 от 24.10.2018 г. на Полиция на Н., М., щат Б., според която на 24.10.2018 г. в полицията се явил К. О. П., живущ срещу Главната военна казарма в район К., М., щата Б., който в клетвена декларация посочил, че на 23.09.2018 г. група терористи го нападнали във военната казарма в район К., което довело до смъртта на неговите родители. Приложена е законова декларация от 24.10.2018 г., издадена от Висшия съд на правосъдието в щата Б., за потвърждаване на изнесените факти, вкл. за дадено интервю по радиото (л.67), както и статии в периода от 16.04.2021 г. до 24.06.2021 г. относно актуалната обстановка в Н. и дейността на „Б. Х.“.

Постановено е Решение № 33-ОК/01.10.2021 г. на интервюиращ орган при ДАБ, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 ЗУБ последващата молба вх.№УП-20180/17.09.2021 г. не е допусната до производство за международна закрила. Административният орган е преценил, че приложените към последващата молба за закрила доказателства са издадени преди пристигането на семейството в България и касаят събития от 2018 г., които са преклудирани от предходните производства за закрила и не представляват новонастъпили обстоятелства. Цитирани са съдебните решения по предходните молби на членовете на семейството, по повод на които е направена преценка, че в страната на произход на кандидатите не съществува риск за техния живот или свобода. Формирано е заключение, че по последващата молба не са налице нови обстоятелства относно личното положение или страната на произход, които да обосновават различни изводи от вече изложените при предходното разглеждане на молбите за закрила на членовете на семейството. Органът е посочил, че най-висшият интерес на децата Ф. и Н. О. П. предполага те да продължат да живеят в семейна среда с техните родители в държавата им на произход - Н., което би било в синхрон с вече постановените и влезли в сила решения по ЗУБ. Обсъдено е, че родителите и дъщерята Ф. са родени в [населено място], щата Е., южна Н., който се контролира от официалните власти и където обстановката е стабилна,

докато дейността на „Б. Х.“ имала ограничен петиметър в североизточна Н. и е дългогодишно явление, поради което не може да се приеме за ново обстоятелство по смисъла на закона.

С Решение № 7145/01.12.2021 г. по адм.д.№ 10264/2021 г. на АССГ, влязло в сила като необжалваемо, е отхвърлена жалбата на К. О. П. срещу Решение № 33-ОК/01.10.2021 г. на интервюиращ орган при ДАБ. Съдът е възприел доводите на административния орган, че в подадената последваща молба кандидатът не се позовава на нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или държавата му на произход. Относно новопредставените статии от интернет е посочил, че общата обстановка в Н. и конкретно – дейността на Б. Х. в Североизточна Н., са обсъдени при предходното разглеждане на жалбите по адм.д.№ 4941/2019 г. и адм.д.№ 7946/2020 г. на АССГ, а от представена от ответника актуална справка рег. № МД-452/13.09.2021 г. се установявало, че не е налице съществена промяна на положението в страната.

На **12.10.2022 г.** кандидатът подал процесната, **четвърта** молба за закрила вх.№ УП-20180. Като нови обстоятелства в нея са изтъкнати:

1. Напускане на страната на произход поради основателен страх от преследване поради религиозни убеждения и политическо мнение. Кандидатът посочил, че след нападението на Б. Х. от 23.09.2018 г. той дал изявление по радиото, в което осъдил действията на терористите, корупцията и неспособността на нигерийското правителство да се справи с тях. След този случай получил многобройни лични заплахи, че той и семейството му ще бъдат издирени и убити от терористите, което правело оставането им в Н. невъзможно.

2. Здравословното му състояние било влошено поради преживяната в Н. травма *на фона на липса на достъп до основни човешки права поради невъзможността да пребивава законно в Република България.* Твърди, че страда от посттравматично разстройство, причинено от преживените в Н. събития, както и поради безизходното положение, правни и житейски трудности, с които се сблъсква в България, *поради липса на статут.* Тези психически и физически страдания обуславяли приложимостта на принципа „забрана за връщане“. Прилага становище от 07.09.2022 г. от д-р М. Д. (психолог, психотерапевт).

3. Твърди, че завръщането му в Н. не може да се осъществи по устойчив и безопасен начин, тъй като нигерийските власти не са се справили със заплахата, произтичаща от терористичната организация „Б. Х.“. Цитирана е информация от Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (ЕСПОУ) – Ръководство за Н., 2021 г., и Държавен департамент на САЩ (USDOS) – Доклад за практики относно човешките права в Н., 2021 г. Въз основа на данните от тези официални източници сочи, че завръщането му в Н., заедно със съпругата и двете им дъщери, крие огромни рискове за тях.

Постановено е оспореното Решение № 43-ОК/01.11.2022 г. на интервюиращ орган при ДАБ, с което последващата, четвърта по ред, молба вх.№УП-20180/12.10.2022 г. не е допусната до производство за международна закрила на основание чл.76б, ал.1, т.2 ЗУБ.

В акта подробно са посочени предходните три молби за закрила на кандидата

и членовете на семейството му и фактът, че по всички тях са постановени решения за отказ за предоставяне на международна закрила, влезли в сила след съдебно обжалване. Органът е приел, че с четвъртата си по ред молба за закрила кандидатът изцяло повтаря изложената в предходните две производства бежанска история. Това му е дало основание да посочи, че последващата молба за закрила е разгледана, анализирана и приета за необосноваваща предоставяне на международна закрила в предишните административни производства. Обобщил е, че с разглежданата последваща молба за закрила не се изтъкват нови съществени обстоятелства относно личното положение или страната на произход на кандидата. Изложил е мотиви, реципирани от предходните административни актове относно приложението на Глава V, параграфи 52-79 и пар.80-81 от Общ коментар № 14 (2013) на Комитета по правата на детето върху Конвенцията на ООН за правата на детето във връзка с най-добрия интерес на детето, за които приел, че в конкретния случай са спазени при зачитане на правото на семеен живот и на целостта на семейството, при което по подадените от неговите членове молби за закрила са постановени административни актове с идентично съдържание. Относно обстановката в страната на произход, във връзка с цитираната от кандидата информация от публично достъпни източници, органът е приел, че кандидатът, съпругата му и дъщеря им Ф., са родени в [населено място], щата Е., който се намира в южната част на Н. – незасегната от дейността на групировката „Б. Х.“. Възпроизведен от предходните решения е изводът, че дейността на „Б. Х.“ имала ограничен петиметър в североизточна Н. и е дългогодишно явление, поради което не може да се приеме за ново обстоятелство по смисъла на чл.13, ал.2, т.4 от ЗУБ (каквато разпоредба не съществува към момента на постановяване на обжалваното решение). Анализирана е информацията относно щата Е., според която там не се откриват данни за присъствие на групировката „Б. Х.“, а напротив – има добре развита мрежа от пътища, летище в Б. сити, добре развити земеделие, търговия, бизнес офиси на частния и държавен сектор, колежи и университети. С тази информация е опровергано твърдението на кандидата за невъзможност да се завърне в Н. по устойчив и безопасен начин. Относно становището на М. Д. е посочено, че не доказва, че молителят страда от сериозно заболяване, което да се вземе предвид при оценката на това доказателство като относимо и съществено с оглед допускането на молбата до производство за предоставяне на международна закрила.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на на 15.11.2022 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 17.11.2022, т.е. в срока по чл.84, ал.2 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореното решение за недопускане на последващата молба е издадено на основание чл.76б, ал.1, т.2 ЗУБ от компетентен административен орган

съгласно заповед № РД-05-302 от 13.04.2022 г. на председателя на ДАБ за определяне на А. К. В. за интервюиращ орган и при липса на данни за нарушение на процедурата и срока съгласно чл. 76в, ал. 1 ЗУБ. Правата на кандидата надлежно са охранени чрез съобщаването, че към последващата молба следва да представи писмени доказателства за новонастъпили обстоятелства, свързани с личното му положение или държавата му на произход, обективизирано в съобщение рег. № УП-20180 от 04.11.2022 г.

Молба за закрила рег. № УП-20180 от 12.10.2022 г. отговаря на определението за последваща молба по §1, т. 6 от ДР на ЗУБ като подадена, след като чужденецът има прекратена или отнета международна закрила или производството за предоставяне на международна закрила в Република България е приключило с влязло в сила решение и той не е напуснал територията на Република България. За тези случаи нормите на чл. 76а и сл. ЗУБ уреждат т.нар. производство по предварително разглеждане на молбите за закрила - преценка на тяхната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2 ЗУБ, според който подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, се преценява по реда на глава Шеста, раздел III – Процедура по предварително разглеждане на последваща молба за закрила. Предназначението на тази специална процедура съгласно чл. 76а ЗУБ е преди да се пристъпи към разглеждане по същество на последващата молба за международна закрила, да се прецени нейната допустимост съгласно чл. 13, ал.2 ЗУБ.

Аналогично на това чл. 33, ал. 2, б. "г" от Директива 2013/32/ЕС обявява последваща молба за недопустима, ако не са се появили или не са представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждане на това дали лицето отговаря на условията за предоставянето на международна закрила по Директива 2011/95/ЕС.

По силата на чл.40, пар.2 от Директива 2013/32/ЕС с цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на *предварително* разглеждане с цел да се определи дали по тази молба *са се появили или са били* представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключено, че са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността той да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II (чл.40, пар.3 от Директива 2013/32/ЕС).

За нови обстоятелства по смисъла на чл.13, ал.2 ЗУБ следва да се приемат, не само тези, които са възникнали след приключване на предходното производство за предоставяне на закрила по ЗУБ, но и такива, които не са били изложени в него, с уточнението да са от съществено значение за

личното положение на чужденеца или страната му на произход, т.е. релевантни за правилното решаване на основния спор относно наличието на материалноправните предпоставки по чл.8 или чл.9 ЗУБ за предоставяне на международна закрила. В тази връзка нови факти и обстоятелства следва да се тълкуват като *новооткрити факти*, т.е. самото откриването на съответния факт или елемент следва да е станало след влизане в сила на предходното решение.

В изложението смисъл е и актуалното тълкуване на разпоредбата на чл.40, пар.2 в т.36-44 от Решение на СЕС от 9 септември 2021 г. по дело C-18/20: Тези разпоредби ясно уточняват, че последваща молба може да се основава, както на нови елементи или факти, които са възникнали след приемането на решение по предходната молба, така и на нови елементи или факти, които са били представени *за първи път* от кандидата. Елемент или факт трябва да се счита за нов по смисъла на член 40, параграфи 2 и 3 от Директива 2013/32, когато решението по предходната молба е било прието, *без този елемент или този факт да са били доведени до знанието на органа*, отговорен за определянето на статута на кандидата. Тази разпоредба не прави никакво разграничение в зависимост от това дали елементите или фактите, изтъкнати в подкрепа на последваща молба, са възникнали преди или след приемането на това решение. От това следва, че ако държавите членки не се възползват от възможността, която посоченият член 40, параграф 4 им предоставя, разглеждането на молбата *продължава*, като същата се счита за допустима, макар в подкрепа на последващата молба кандидатът да е представил само елементите или фактите, които *е можел да представи* при разглеждането на предходната молба и които по необходимост *са съществували* още преди окончателното приключване на предходната процедура. Преценката по въпроса дали последваща молба се основава на нови елементи или факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95, **би трябвало да се ограничи до проверка: дали в подкрепа на тази молба съществуват елементи или факти, които не са били разгледани при приемането на решението по предишната молба и на които това решение, във връзка с което е налице сила на пресъдено нещо, не се основава.**

Съгласно Решение на СЕС от 10 юни 2021 г. LH срещу Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid по дело C-921/19: Член 40, параграфи 2 и 3 от Директива 2013/32 предвижда обработване на последващите молби на два етапа. *Първият етап е с предварителен характер и има за предмет проверка на допустимостта на тези молби*, докато вторият етап се отнася до разглеждането им по същество. *Първият етап също се провежда на две стъпки, като всяка от тях е свързана с проверка на отделните условия за допустимост, установени в същите разпоредби.* На първо място, член 40, параграф 2 от Директива 2013/32 предвижда, че с цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) от тази директива, първоначално последващата молба е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи

или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95. Само ако действително са налице такива нови елементи или факти спрямо първата молба за международна закрила, разглеждането на въпроса за *допустимостта* на последващата молба *продължава* в съответствие с член 40, параграф 3 от тази директива, *за да се провери дали тези нови елементи и факти увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да отговори на условията за предоставяне на този статут*. Преценката по въпроса дали последваща молба се основава на нови елементи или факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95, *би трябвало да се ограничи до проверка дали в подкрепа на тази молба съществуват елементи или факти, които не са били разгледани при приемането на решението по предишната молба и на които това решение, във връзка с което е налице сила на пресъдено нещо, не се основава*. Различно тълкуване на член 40, параграф 2 от Директива 2013/32, съгласно което още на етапа на проверката за наличие на нови елементи или факти в подкрепа на последващата молба решаващият орган би следвало да извърши преценка на тези елементи и факти (освен че би довело до смесване на различните етапи на процедурата по разглеждане на такава молба) би било в противоречие с целта на Директива 2013/32 да се гарантира възможно най-бързо разглеждане на молбите за международна закрила.

Отнесени към настоящия случай на последваща молба за закрила изложените принципни положения налагат следните правни изводи:

На първо място в последващата си молба кандидатът претендира, че е напуснал страната си на произход поради основателен страх от преследване поради религиозни убеждения и политическо мнение. Тези твърдения чуждият гражданин поддържа и в третата си молба за международна закрила вх.№ УП-20180 от 17.09.2021 г., към която е приложена клетвена декларация за потвърждаване на факт във Висшия съд на Правосъдието на щата Б., Н., от 24.10.2018 г. (л.67). По тази молба е налице влязло в сила решение за недопускането ѝ до производство по общия ред, поради което така изтъкнатият факт е преклудиран от силата на пресъдено нещо на предходното решение. Що се отнася до процедурата за проверка на допустимостта на последваща молба, тази процедура цели, както следва от съображение 36 от Директива 2013/32, *да позволи на държавите членки да отхвърлят като недопустима всяка последваща молба, подадена при липса на какъвто и да е нов елемент или факт, така че да се спазва принципът за пресъдено нещо във връзка с предходното решение* – т.49 от Решение на СЕС от 10 юни 2021 г. LH срещу Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid по дело C-921/19. Основанията, свързани с атаката от 23.09.2018 г. на Б. Х., загубата на родителите и две от децата, също са преклудирани поради обсъждането им при предходните молби за закрила, вкл. първата молба от 26.11.2018 г.

На следващо място, кандидатът изтъква влошеното си здравословно състояние, като твърди, че то е във връзка с преживяна в Н. травма *на фона*

на липса на достъп до основни човешки права поради невъзможността да пребивава законно в Република България. Твърди, че страда от посттравматично разстройство, причинено от преживените в Н. събития, както и поради безизходното си положение, правни и житейски трудности, с които се сблъсква в България, поради липса на статут, като сочи, че тези психически и физически страдания обуславяли приложимостта на принципа „забрана за връщане“. Според решаващия състав на съда, твърдения на кандидатата относно правния му статут в приемащата държава са ирелевантни към търсената международна закрила, свързана с преследване или реална опасност от тежки посегателства в държавата на произход.

Следва да се отбележи, че оспореното Решение № 43-ОК от 01.11.2022 г. съдържа изключително лаконични и лишени от конкретика мотиви относно твърденията на лицето за „преживян травматичен и кумулативен стрес“, подкрепени със становище от 07.09.2022 г. на д-р М. Д., а именно: „в този документ в никакъв случай не се изтъква, нито доказва по някакъв начин, че молителят страда от сериозно заболяване, което да се вземе предвид при оценката на това доказателство като относимо и съществено с оглед допускане на молбата до производство за предоставяне на международна закрила“. Както се посочи по-горе в решението, подлежащите на изследване в производството по допустимост релевантни обстоятелства са две: 1. Дали са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и 2. Дали те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС. В случая, решението на административния орган необосновано приема, че изложените в последващата молба на кандидата елементи изцяло повтарят бежанската история от предишните административни производства, без да съобрази, че влошеното здравословно състояние на кандидата се изтъква за първи път като „елемент от бежанската история“. Обективен факт е, че здравословното състояние на кандидата се изтъква за първи път като елемент от бежанската история, с което е изпълнено първото посочено по-горе изискване. На следващо място – това твърдение е подкрепено с изискуемото писмено доказателство - становище от 07.09.2022 г. от д-р М. Д. (психолог, психотерапевт), според което К. О. П. показва признаци на отложена реакция на травматичен стрес, свързана с депресивни изживявания, загуба на вяра в себе си и в бъдещето, ежедневно функциониране по инерция и соматичен отговор (повишаване на кръвното налягане) на нахлуване на тревога. Специалистът е препоръчал „по-нататъшно проследяване и евентуална психотерапия за предотвратяване на развитие на посттравматично стресово разстройство“. Съдът приема, че е изпълнено и второто изискване, доколкото твърдението за влошено здравословно състояние на кандидатата е релевантно към това той да бъде признат за лице, на което да бъде предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

От свързаната с член 3 от ЕКЧП практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), която трябва да бъде взета предвид при тълкуването на член 4 от Хартата (вж. в този смисъл решение от 21 декември 2011 г., N. S. и др., C-411/10 и C-493/10, т. 87—91), следва, че страданията поради настъпило по

естествен път физическо или психическо заболяване могат да попаднат в обхвата на член 3 от ЕКПЧ, ако се окаже, че се изострят или *има опасност от изострянето им поради отношение, произтичащо от условията на задържане*, от експулсиране или от други мерки, за които органите могат да бъдат държани отговорни, и то *при условие че настъпилите от това страдания са достигнали минималното ниво на тежест по този член* (вж. в този смисъл ЕСПЧ, решение от 13 декември 2016 г., Paposhvili с/у Б., CE:ECCHR:2016:1213JUD004173810, § 174 и 175) – т.65 от Решение на СЕС от 16 февруари 2017 година по дело C-578/16 PPU С. К., Н. Ф., А. С. срещу Republika Slovenija. Следва да се приеме, че *при обстоятелства, при които прехвърлянето на **търсецо убежище лице**, което страда от особено тежко психическо или физическо заболяване, поражда реална и потвърдена опасност от значително и необратимо влошаване на здравословното състояние на заинтересованото лице, това прехвърляне би представлявало нечовешко или унижително отношение по смисъла на посочения член* - т.74 от Решение на СЕС от 16 февруари 2017 година по дело C- 78/16 PPU.

От релевантните разпоредби на чл.18 от Хартата на основните права на Европейския съюз (ХОПЕС, Хартата), връзка член 33 от Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Ж. на 28 юли 1951 г., следва, че държавите членки са задължени да спазват принципа на забраната за връщане, изрично изтъкнат и в последващата молба на кандидата от 12.10.2022 г. Предвидената в член 4 от ХОПЕС забрана за нечовешко или унижително отношение или наказание е *абсолютна, доколкото е тясно свързана със зачитането на човешкото достойнство, закрепено в член 1 от Хартата* (решение от 5 април 2016 г., Aranyosi и Córdoba, C-404/15 и C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, т. 85). Съгласно постоянната практика на СЕС нивото на тежест, което се изисква в тази област за целите на прилагането на член 4 от Хартата, е еднакво на нивото на тежест, което при същите обстоятелства се изисква съгласно член 3 от ЕКПЧ (решения от 16 февруари 2017 г., С. К. и др., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, т. 67 и от 24 април 2018 г., МР (Субсидиарна закрила на лице, подложено на изтезания в миналото), C-353/16, EU:C:2018:276, т. 37). За да попадне в приложното поле на член 3 от ЕКПЧ, дадено отношение трябва да достигне минимално ниво на тежест, като преценката на този минимум е относителна и зависи от всички данни по делото (ЕСПЧ, решение от 20 октомври 2016 г., Mughijh с/у Х., § 97; ЕСПЧ, решение от 7 декември 2021 г., Savran с/у Д., § 122 и цитираната съдебна практика).

Според тълкуването, дадено в Решение на СЕС от 24 април 2018 г. по дело C-353/16 по спор между МР и Secretary of State for the Home Department (министърът на вътрешните работи на О. кралство) относно отхвърлянето на молбата на МР за убежище, член 2, буква д) и член 15, буква б) от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно

съдържанието на предоставената закрила, *разглеждани* в светлината на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз, *трябва да се тълкуват в смисъл*, че гражданинът на трета страна, който в миналото е бил подложен на изтезания от властите в страната си на произход и за когото вече не съществува опасност да бъде положен на изтезания в случай на изпращането му обратно в тази страна, но *чието физическо и психично здравословно състояние в този случай биха могли да се влошат сериозно* — с риск този гражданин на трета страна да се самоубие — поради травма, дължаща се на изтезанията, на които той е бил подложен, *може да се ползва от статута на субсидиарна закрила, ако съществува реална опасност в посочената страна той да бъде умишлено лишен от грижи, подходящи за лечението на физическите или психичните усложнения вследствие на тези изтезания, което запитващата юрисдикция трябва да провери.*

В т.48 от мотивите на същото решение по дело C-353/16 СЕС е приел, че *същественото задълбочаване на психичното разстройство в случай на изпращане обратно в страната на произход, което би се дължало на психическата травма, от която кандидатът продължава да страда поради тези изтезания, са релевантни за целите на тълкуването на член 15, буква б) от Директива 2004/83.* Последното обстоятелство е относимо към втората предпоставка, която подлежи на изследване в предварителното производство по допустимост съгласно чл.40, пар.2 и пар.3 от Директива 2013/32/ЕС, а именно дали новите факти са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

За проверка на така изложените нови обстоятелства е допусната съдебно-психиатрична експертиза (СПЕ), изготвена от вещото лице д-р М. И. К.-Д.. Според експерта освидетелстваният няма посттравматично стресово разстройство и не е преживявал такова поради отсъствие на типичните за това разстройство симптоми и клинична картина. За да обоснове този извод, вещото лице сочи конкретни противоречия в твърденията на лицето (л.204 от делото) – различна хронология на събитията и различно описание на симптомите. Освидетелстваният не споделял за често оживяване и възпроизвеждане на спомени от миналото, а поставял фокус на оплакванията си върху безсъние, сърцебиене и студени тръпки. Тези три симптома не изпълнявали критериите за посттравматично стресово разстройство. Според експерта, тези оплаквания се плод не на психично, а на соматично заболяване – артериална хипертония с тахикардия, които лицето не лекувало постоянно, а само „при нужда“ – когато усети сърцебиене и студени тръпки. Експертът определя, че кандидатът няма и депресивни симптоми като дистимия (подтиснато настроение), хипобулия (трайно понижена активност), забавен мисловен процес, невъзможност да се справя с работата и да функционира в обществото. Напротив, осв. имал добро социално функциониране – работил и се справял добре с работата.

В о.с.з. на 17.03.2023 г. д-р К.-Д. пояснява, че посттравматичното стресово разстройство може да настъпи от няколко седмици до 6 месеца след травматичните събития и като цяло завършва с оздравяване. Сочил, че жалбоподателят се е повлиявал много добре от молитви и билкови таблетки,

което показва, че соматичното му състояние не е така тежко и не се свързва с това, което му се е случило в Н..

Съдът не възприема възраженията срещу СПЕ, формулирани в писмената защита на адв. П.. Неоснователни са оплакванията срещу специалността и експертните възможности на експерта, който е лекар – психиатър. В отлика от това, М.-Д. не притежава специални лекарски познания. Макар и „психолог-психотерапевт“, нейното становище няма по-достоверна тежест, още повече, че *никъде в становището не е отбелязано, че К. О. П. страда от посттравматично стресово разстройство*. Напротив, заключението на г-жа Д. е за необходимост от последваща психотерапия *за предотвратяване развитието на посттравматичното стресово разстройство*. В този смисъл съдът приема, че между двете заключения не съществуват твърдените от адв.П. противоречия. Релевантните обстоятелства относно това дали новите елементи и факти увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да отговаря на условията за предоставяне на международна закрила изискват определено минимално ниво на тежест на страданията, свързани с твърдените заболявания.

В тази връзка съдът кредитира крайните изводи на вещото лице д-р К. Д., че К. О. П. не страда от особено тежко психично заболяване, във връзка с което може да се определи като тежко болно лице. Въз основа на заключението на СПЕ съдът приема, че към момента на изготвянето му и приемането му в о.с.з. на 17.03.2023 г. по отношение здравословното състояние на жалбоподателя не се установяват обстоятелствата по т.74 от Решение на СЕС от 16 февруари 2017 година по дело С-578/16 PPU, а именно той не е лице, което страда от особено тежко психическо или физическо заболяване, така че, прехвърлянето му в държавата на произход да поражда реална и потвърдена опасност от значително и необратимо влошаване на здравословното му състояние, респ. би било нарушение на чл.3 от ЕКПЧ или чл.4 от ХОПЕС.

Независимо от изложеното, съдът приема, че единствено в производство по общия ред следва да бъде обсъдено друго релевантно обстоятелство, изведено от цитираната практика на СЕС по дело С-353/16, а именно – проверка дали *съществува реална опасност в страната на произход кандидатът да бъде умишлено лишен от грижи, подходящи за лечението на физическите или психичните усложнения вследствие на тези изтезания (в случая психическа травма), което запитващата юрисдикция трябва да провери*. Оспореното решение не съдържа никакви относими мотиви в тази насока. Същевременно, изследването на тези обстоятелства предполага провеждането на общо производство със съответните гаранции – лично интервю с кандидата, предоставяне на възможност на кандидата да ангажира медицински документи в подкрепа на твърденията си и ангажимент на решаващия административен орган да изследва относимите към предоставяне на международна закрила обстоятелства, вкл. с помощта на експертно медицинско становище (чл.49 АПК).

Релевантно е обсъждането на установеното психично състояние на кандидата в светлината на информацията от официалния източник на Medical Country Of Origin Information Report – Nigeria, изготвен от European Union Agency For

Asylum, април 2022 г., според който: Проучване от 2006 г. съобщава, че по-малко от 10% от хората с тежки или леки психични заболявания са получили грижи по всяко време през 12-месечния период по време на проучването. Има по-малко от 300 психиатри за население от повече от 200 милиона души, съсредоточени в градските райони. С оглед на слабото познаване на психичните разстройства в началния етап на ниво на здравеопазване, семействата в селските райони са оставени да се грижат за своите болни членове. На ниво общност психичните заболявания не се лекуват поради обществени митове, погрешни схващания и стигма, свързани с тях. В някои селски общности шизофренията и депресията не се обсъждат, а се приписват на влиянието на вещици или обладаване от демони. Въпреки че РНССс (Център за първична здравна помощ) са първата входна точка за пациентите в здравната система на Н., работниците в първичното здравеопазване са твърде малко и не притежават необходимите умения за консултиране, откриване, скрининг и лечение на психични разстройства. Следователно случаите се насочват към определени психичноздравни съоръжения, които са далечни за повечето селски жители. Н. е определила центрове в шест геополитически зони за управление на психични разстройства – обстоятелство, относимо към възможността за вътрешно разселване.

На последно място в последващата си молба кандидатът твърди, че завръщането му в Н. не може да се осъществи по устойчив и безопасен начин, тъй като нигерийските власти не са се справили със заплахата, произтичаща от терористичната организация „Б. Х.“, като счита, че завръщането му в Н., заедно със съпругата и двете им дъщери крие огромни рискове за тях.

В оспореното решение органът приема, че липсват проблеми със сигурността в [населено място], щата Е., където са родени трима от членовете на семейството. Посочена е информация, че щатът разполага с мрежа от главни пътища и летище в Б. сити, въз основа на което е отхвърлено твърдението на кандидата, че завръщането на семейството в Н. не може да се осъществи по устойчив и безопасен начин. Макар да не е посочено изрично в решението, съдът приема, че така изложените от органа мотиви касаят обсъждане на актуалната ситуация в страната на произход на кандидата във връзка с възможността семейството да получи вътрешна закрила по смисъла на чл.8 от Директива 2011/95/ЕС, чл.8, ал.8 и чл.9, ал.5 от ЗУБ. Поради относимостта на това обстоятелство съдът приема за неоснователни възраженията на жалбоподателя, че органът неправилно е обсъждал ситуация в друга част от страната на произход извън щата Б., но намира изложените в решението мотиви за непълни и направени при неправилно приложение на закона – самостоятелно отменително основание по чл.146, т.4 от АПК.

Според Country Guidance Nigeria 2021, изготвен от ЕСПОУ по приложението на чл. 15(с) от Директива 2011/95/ЕС (Квалификационна директива, QD), раздел Алтернатива за вътрешна защита: Трябва да се отбележи, че разпоредбата на член 8 от QD е *незадължителна*. Следователно уместността на тази глава спрямо практиката в държавите членки ще зависи от транспонирането на член 8 от Квалификационната директива и/или концепцията за алтернатива за вътрешна защита/разселване (А.) в

националното законодателство и нейното прилагане на практика.

Съгласно чл.8, ал.8 и чл.9, ал.5 от ЗУБ статут на бежанец или хуманитарен статут може да не се предостави, когато в част от държавата по произход не са налице причини за основателно опасение от преследване спрямо чужденеца, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там. Алтернатива за вътрешно разселване (А.) трябва да се разглежда *само след като е установено*, че кандидатът има основателен страх от преследване или е изправен пред реален риск от сериозно увреждане и че властите или други съответни участници в защитата не са в състояние или не желаят да го защитят в *неговите или нейния домашен район*. Според съда, официалната информация относно щата Б., Н., и преживяното от семейството насилие през месец септември 2018 г., обосновават реален и основателен страх от преследване, поради което е относимо изследване на възможността за А., каквото изследване, съобразено с материалния закон, не е направено в оспореното решение.

Анализът на А. трябва да бъде част от оценката на **бъдещия** риск кандидатът да бъде подложен на преследване или сериозно увреждане. Когато се преценява дали се прилага А., тежестта на доказване се носи от решаващия орган, докато кандидатът остава задължен да сътрудничи. Кандидатът също така има право да представи елементи и да посочи конкретни причини, поради които А. не трябва да се прилага към него. Тези елементи трябва да бъдат оценени от решаващия орган.

За да се определи, че вътрешната закрила е налична в определена част от страната на произход на кандидата, трябва да бъдат изпълнени три **кумулятивни** критерия: „безопасност“, „пътуване и допускане“ и „разумност за установяване“. Съгласно чл.8, пар.1 от Директива 2011/95/ЕС тези предпоставки са: в част от държавата на произход кандидатът: да няма основателно опасение от преследване или да не е изложен на реална опасност от тежки посегателства; да има достъп до закрила срещу преследване или тежки посегателства съгласно определението в член 7 и той да може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и да може основателно да се очаква да се установи там.

Когато се избира конкретна част от Н., по отношение на която да се проучи приложимостта на А., *могат например да бъдат взети под внимание* съществуващите връзки с мястото, като например *предишен опит и/или наличие на мрежа за подкрепа*. В оспореното решение липсва подобно изследване, като не е съобразено, че семейството няма връзка с [населено място], щата Е., респ. не разполага с мрежа за подкрепа. Не са обсъдени многобройните данни от различни официални източници относно броя на инцидентите с насилие по пътищата (напр. грабежи, отвлечения), които се увеличават в различни части на Н.. Не е предложена и направена оценка на конкретен маршрут на пътуване, който се очаква да следва кандидатът, и на ситуацията със сигурността на пътя в предложения район. Безопасността на пътуването трябва да бъде оценена внимателно въз основа на съответните СОІ, като се съобрази, че се касае за семейство с две деца – момичета. Индивидуалните обстоятелства на кандидата също трябва да се вземат

предвид, когато се преценява дали той или тя може безопасно и законно да пътува и да получи достъп до част от страната – отново във връзка с безопасността на цялото семейство.

Съгласно член 8, параграф 1 от QD, А. може да се прилага само ако кандидатът *„може разумно да се очаква да се установи“ в предложената зона на вътрешна защита*. Оценката трябва да вземе предвид способността на кандидата да се погрижи за най-основните си нужди, като *храна, хигиена и подслон, неговата уязвимост към малтретиране* и перспективата положението му да се подобри в рамките на разумен период от време. При прилагането на теста за разумност трябва да се установи, че основните нужди на кандидата ще бъдат задоволени, *като храна, подслон и хигиена*. Освен това трябва да се обърне дължимото внимание на възможността лицето да осигури собствената си издръжка и прехраната на своето семейство и наличието на основни здравни грижи. *Оценката трябва да се основава на общата ситуация в страната и индивидуалните обстоятелства на кандидата*.

Според Country Guidance Nigeria 2021, изготвен от ЕСПОУ, общите обстоятелства, преобладаващи в Н., оценени във връзка с факторите по-горе, не изключват разумността кандидатът да се засели в определена част от Н., като например **град Л.** Оценката обаче трябва да вземе предвид индивидуалните обстоятелства на кандидата. Въздействието на COVID-19 върху икономическата ситуация, както и върху системата на здравеопазването, също трябва да бъде взето предвид.

Индивидуалните съображения могат да се отнасят до определени уязвимости на кандидата, както и до наличните механизми за справяне, които биха оказали влияние при определяне на степента, в която би било разумно кандидатът да се установи в определен район. В тази връзка съдът вече изтъкна, че индивидуална особеност на кандидата е неговото психично здраве и възможността за достъп до здравна помощ, обсъдена при предходния елемент от бежанската история по последващата му молба.

В конкретния случай, индивидуалните особености на кандидата и членовете на семейството му касаят и религиозната им принадлежност. Данните за Н. са за приблизително равенство между основно представените религии – мюсюлмани и християни, но е дължимо изследване коя от тях преобладава в предлагания район на вътрешна защита, вкл. във връзка с данните за увеличаване на религиозното напрежение, породено от другите конфликти в страната (правителствени сили – терористи, фермери – земеделци, заселници-туземци, бдители). Специфичните особености на семейството в две момичета предполага *по-широка мрежа за подкрепа*. *Мрежата за поддръжка* може да бъде семейната мрежа, която не е ограничена до основното семейство, но също така включва разширеното семейство и/или социална мрежа, по-специално: приятели, работодатели, съученици, членове от същия етнос, особено когато има определена контактна точка и т.н., като се вземе предвид способността им да помогнат на лицето за достъп до основни средства за препитание. Специално внимание трябва да се обърне на лица, и особено на жени, *които са живели в чужбина за дълъг период от време и които нямат роднини на мястото*, считано за потенциален А., тъй като може

да им липсва мрежа за подкрепа. В някои случаи повече от един елемент на уязвимост (както е в случая със семейството на кандидата) би потвърдил заключение, че А. не е разумна алтернатива за конкретния кандидат.

За онези кандидати, които отговарят на изискванията за „безопасност“ и „пътуване и допускане“ съгласно член 8, параграф 1 от QD, наличието на А. в част от Н. ще зависи от оценката на разумността да се установят там. Този подраздел включва общи заключения относно разумността на А. за конкретни профили на кандидати. Тези заключения се основават на оценката на общата ситуация в Н. и индивидуалните обстоятелства на такива кандидати, както е посочено в предишните раздели на Country Guidance Nigeria 2021, изготвен от ЕСПОУ.

В случаите, когато кандидатът е дете или кандидатът е придружен от дете, **най-добрият интерес на детето ще бъде първостепенно съображение.** Като цяло А. може да се счита за разумно за семейни двойки, включително когато нямат мрежа за подкрепа в зоната на А.. Оценката трябва да вземе предвид дали в ситуацията на двойката може да се осигури достатъчна *основна издръжка и за двамата*. За двойки с деца трябва да се вземат предвид индивидуалните обстоятелства и *правата на детето*, като например достъпа до основно образование.

Изложените обстоятелства не са изследвани от административния орган в оспореното решение. Липсва всякакво обсъждане и на изтъкнатото от кандидата и относимо приложение на принципа за „забрана на връщането“. Впечатлението, което остават административните решения е за *copy-paste* вариант на възприемане на мотивите на предходните решения без актуална оценка на индивидуалните обстоятелства на кандидата съобразно чл.4 от Директива 2011/95/ЕС и актуалната обстановка в страната на произход. Тук е мястото да се отбележи, че давността на въоръжения конфликт между въоръжените групи Б. Х. и Западноафриканската провинция на Ислямска държава (ISWAP) и нигерийските военни в североизточна Н. в никакъв случай не го определя като „дългогодишно явление“, което не е ново обстоятелство по смисъла на чл.13, ал.2 от ЗУБ, както неправилно се приема в оспореното решение, тъй като той е част от ситуацията в страната на произход на кандидата. Дължима е преценка на този въоръжен конфликт и последиците от него с оглед на актуалната ситуация в страната на произход към момента на постановяване на всяко решение по молба за международна закрила, вкл. във връзка с факта, че семейство с две момичета не може да бъде върнато на територията на щата Б., където семейството е живяло преди да напусне Н., без то да е изправено пред реална опасност да бъде подложено на третиране в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ и чл.4 от ХОПЕС.

Според информация, съдържаща се в Amnesty International Report 2022/23; The State of the World's Human Rights; Nigeria 2022, изготвен на **27.03.2023 г.**: Хиляди цивилни са убити, ранени или разселени от въоръжения конфликт между въоръжените групи Б. Х. и Западноафриканската провинция на Ислямска държава (ISWAP) и нигерийските военни в североизточна Н.. Всички страни в конфликта безнаказано са извършили нарушения на международното право, включително военни престъпления. Повече от 60 000 души са принудително изгонени от домовете си (за изследваната 2022 г.).

Неуспехът да се защитят хората от последиците от изменението на климата доведе до смъртни случаи и разселване. Държавата не изпълни отговорността си да защити хората от различни злоупотреби, извършени от Б. Х. и ISWAP, както и от неизвестни въоръжени лица. Според съобщения в медиите те са убили най-малко 6907 души, отвлели са 6157 и са преместили насилствено или вътрешно разселени най-малко 2000 (през изследваната 2022 г.). Атаките на Б. Х., които са предимно на североизток, се разпространиха в някои щати в североцентрална и северозападна Н. през годината. Атаките на Б. Х., насочени срещу цивилни, като тези срещу селяни, земеделски общности и пътници по магистрала и влакове, се равняват на военни престъпления. Организации на гражданското общество съобщават, че на 26 май Б. Х. е убил най-малко 60 души в общност Р., щат Б.. На 5 юли въоръжени лица нападناха затвора Кује в А. и освободиха повече от 60 заподозрени членове на Б. Х.. Според съобщения в медиите на 15 ноември Б. Х. е убил повече от 15 жени в общността Гвоза, щата Б., след като ги е обвинил, че са вещици. *От стотиците ученици, отвлечени от Б. Х. през предходните години, 110 момичета останаха в плен в края на годината.* Силите за сигурност последователно нарушават правата на човека в контекста на военните операции, провеждани срещу Б. Х. в североизточна Н.. През декември Р. събщи, че нигерийската армия е провела тайна програма за *принудителни аборти* в североизточната част от 2013 г. насам, като е прекратила най-малко 10 000 бременности без съгласието или предварителното знание на засегнатите жени и момичета, което може да се равнява на военни престъпления и престъпление срещу човечеството. (П. аборт е насилие, основано на пола по смисъла на чл.10, пар.1, б.“г“, вр. чл.9, пар.2, б.“а“ и б.“е“ от Директива 2011/95/ЕС – бележка моя).

Според ООН повече от 1,9 милиона души са били засегнати от наводнения в 25 щата, най-малко 500 души са били убити, а повече от 1,4 милиона са били вътрешно разселени в Н. (за изследваната 2022 г.). Наводненията предизвикаха огнище на водни болести, особено в североизточните щати. Повече от 320 смъртни случая са съобщени от холера в щатите Й., Б. и А.. Нападенията на бдителите станаха нещо обичайно. Между януари и декември имаше повече от 75 докладвани смъртни случая от атаки на бдителите в Н.. Експертите по сигурността приписват нарастващата честота на тези атаки на липсата на доверие у хората в съдебната система. Повече от 1776 ученици са били отвлечени от въоръжени групи от 2014 г. насам. Нигерийските власти продължават да не разследват тези атаки и да защитят децата. Според Ю. около **20 милиона** деца и младежи не посещават училище в Н. поради икономически бариери и социокултурни практики, които обезсърчават формалното образование. Това се влошава от високото ниво на несигурност и отвличанията на ученици. Щ. Б., Тараба, Г. и З. приеха Закона за забрана на насилието срещу хора през годината, с което броят на щатите, приели закона, достигна 35 от 36. Въпреки това насилието срещу жени и момичета остава ендемично и има увеличени съобщения за домашно и сексуално насилие. В североизточна Н. остават повече от **2,4 милиона вътрешно разселени хора**. В опит да презасели всички вътрешно разселени хора, живеещи в М., правителството на щата Б. **затвори** четири лагера през юли и презасели 11

000 домакинства. *Повечето от презаселените хора нямаха достатъчно храна и достъп до основни удобства.* Последната информация също поставя под съмнение възможността за вътрешна защита в конкретния случай.

Според информация, съдържаща се в Annual Report on Human Rights in 2022 - Country Report on Human Rights Practices: Nigeria, изготвен на **20.03.2023** г. от USDOS – US Department of State: Много щати, в отговор на повишеното насилие, несигурността и престъпността, които надхвърлят капацитета за реагиране на правителствените сили за сигурност, използваха местни сили за „сигурност“ за бдителност. Гражданските власти не винаги поддържат ефективен контрол върху службите за сигурност. Имаше съобщения, че членове на силите за сигурност са извършили множество злоупотреби. Важните проблеми с правата на човека включват достоверни доклади за: липса на разследване и отговорност за *насилие, основано на пола*, включително домашно насилие или насилие от интимен партньор, сексуално насилие, детски, ранни и принудителни бракове, женско генитално осакатяване и други форми на такова насилие; случаи на принудителен аборт или принудителна стерилизация; съществуването на най-лошите форми на детски труд. Отвлеченията от Б. Х. и Ислямска държава в З. А. продължават. И двете групи подложиха много жени и момичета на насилие, основано на пола, включително принудителни бракове, сексуално робство и изнасилване. Бунтът в североизточния регион от бойните терористични групи Б. Х. и ISIS-WA продължава. Групите извършиха многобройни атаки срещу правителствени и цивилни цели, което до края на годината доведе до хиляди смъртни случаи и наранявания, широко разпространено унищожаване на имущество, вътрешно разселване на повече от два милиона души и външно разселване на около 332 000 бежанци.

Б. Х. и ISIS-WA убиха най-малко няколкостотин души при множество атаки през годината, като смъртните случаи са концентрирани в щатите Б., А. и Й.. Някои от загиналите бяха цивилни, попаднали в кръстосан огън, но много други бяха цивилни, специално набелязани от Б. Х. и ISIS-WA за разпространение на терор и безредици. През декември Р. публикува доклад, в който се твърди, че военните са извършили множество извънсъдебни убийства на деца от 2013 г. насам, по време или след военни операции в Североизточния регион. Сексуалната експлоатация и злоупотребата бяха проблем в лагерите за вътрешно разселени лица, неформалните лагери и местните общности в и около М., столицата на щата Б., и в Североизточния регион. Б. Х. и ISIS-WA участват в широко разпространено насилие, основано на пола, срещу жени и момичета, включително изнасилване и принудителни бракове. Онези, които избягаха или които службите за сигурност или групите за бдителност спасиха, бяха изправени пред остракизъм от техните общности и имаха трудности при получаване на подходящо медицинско и психосоциално лечение и грижи. Атаките на ISIS-WA срещу конвои с хуманитарна помощ и хуманитарни работници намалиха предоставянето на помощ на вътрешно разселените лица и местните общности в Североизточния регион.

Към края на годината Агенцията на ООН за бежанците съобщи, че има приблизително 2,2 милиона разселени лица в Североизточния регион.

Имаше приблизително 475 000 разселени лица в Северозападния регион и приблизително 500 000 в Северния централен регион. Бунтовниците бяха причината за по-голямата част от разселванията, последвани от междуобщностни сблъсъци.

Вътрешно-разселените лица, особено тези в североизточния регион, се сблъскаха със сериозни проблеми със закрилата, включително терористични атаки или бомбени атентати, липса на отчетност и отклоняване на хуманитарна помощ, злоупотреба с наркотици, враждебност, несигурност и насилие, основано на пола, включително сексуално насилие и сексуална експлоатация и злоупотреба. Правителството не винаги е насърчавало безопасното, доброволно и достойно завръщане, презаселване или интеграция на вътрешно разселените лица, понякога насърчава възможността за преместване на вътрешно разселени лица обратно в несигурни райони и понякога връща вътрешно разселени лица в райони без подходящи услуги и механизми за подкрепа.

Имаше съобщения, че правителството на щата Б. затваря лагери за вътрешно разселени лица и ги изпраща обратно в общности, заплашени от терористични групи. През август У. съобщи, че правителството на щата Б. е планирало да закрие последните три лагера за вътрешно разселени лица в М.. През ноември Human Rights Watch съобщи, че затварянето е принудило разселените лица да напуснат лагерите без консултация, адекватна информация или устойчиви алтернативи за тяхната безопасност и препитание. Правителството понякога ограничаваше достъпа на хуманитарни Н. или международни организации до вътрешно разселените лица. Военните забраниха на хуманитарните организации да доставят помощ извън зони под пряк контрол поради нарастващата несигурност и насочването на Б. Х. и ISIS-WA към хуманитарни конвои. Правителството на щата Б. също така изисква от хуманитарните участници да го уведомяват предварително за движения в рамките на достъпни зони и да пътуват с военен ескорт по определени маршрути. Недостъпността до зоните на завръщане поради контрола на Б. Х. и ISIS-WA също създаде сериозни опасения за защитата на много цивилни и агенции за подпомагане.

Полицията често отказва да се намеси в случаи на домашно насилие или обвинява жертвата, че е провокирала насилието. В селските райони съдилищата и полицията не са склонни да се намесват, за да защитят жените, които официално обвиняват съпрузите си в насилие, ако нивото на предполагаемото насилие не надхвърля местните обичайни норми. Демографското и здравно проучване в Н. от 2018 г. установи, че 20 процента от жените на възраст от 15 до 49 години са били подложени на генитално осакатяване. Ф. правителство стартира ревизирана национална политика за елиминиране на FGM/C за 2020-24 г. Практиката да се изискват сексуални услуги в замяна на работа или университетски оценки остава често срещана.

През декември Р. твърди, че има дългогодишна тайна военна програма за принудителни или принудителни аборти за жени и момичета, които са избягали или са били спасени от плен на Б. Х.. Съобщава се, че военните са използвали или хирургични процедури, или хапчета или инжекции, причиняващи аборт, често без съгласие или знание, като жертвите са били

подложени на неуточнени медицински грижи. Някои от предполагаемите жертви са починали от операцията или от наркотици. Р. изчислява, че най-малко 10 000 процедури са извършени на бременни индивиди от 2013 г. Етнически разнообразното население на страната се състои от повече от 250 групи, говорещи 395 различни езика. Много от тях са концентрирани географски. Три основни групи - хауса, игбо и йоруба - заедно съставляват приблизително половината от населението. Съобщава се, че членовете на всички етнически групи са практикували етническа дискриминация, особено в моделите на наемане в частния сектор и сегрегацията на градските квартали. Между някои етнически групи съществува дълга история на напрежение. Усилията на правителството за справяне с напрежението между етническите групи обикновено включват целенасочени действия за сигурност, включващи полиция, военни и други служби за сигурност, често под формата на съвместна работна група.

Всички граждани имат право да живеят във всяка част на страната, но държавните и местните власти често дискриминират етническите групи, които не са местни в техните райони, като понякога принуждават хората да се върнат в регион, откъдето произхожда тяхната етническа група, но където вече нямат връзки. Държавните и местните правителства понякога принуждават некоренното население да се премести чрез заплахи, дискриминация при наемане и работа или разрушаване на домовете им. Тези, които избират да останат, понякога са подложени на допълнителна дискриминация, включително отказ на стипендии и изключване от работа в държавната служба, полицията и военните. Членове както на християнски, така и на мюсюлмански групи продължиха да съобщават, че някои държавни и местни правителствени закони ги дискриминират, включително чрез ограничаване на правата им на свобода на изразяване и събрания и на получаване на държавна работа. На 12 май тълпа уби Д. С. Я., християнска студентка в колежа по образование Shehu Shagari в С., след като се твърди, че е направила богохулни изявления относно исляма в студентски чат в WhatsApp. Властите арестуваха двама заподозрени на следващия ден, което доведе до безредици и атаки срещу църкви в С. от хора, протестиращи срещу арестите.

Изнесените актуални данни от официални източници на информация са показателни за липсата на преценка в оспореното решение на актуалната ситуация в страната на произход на кандидата, релевантна и към производството по допустимост, доколкото в него също се преценява вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС (чл.40, пар.3 от Директива 2013/32/ЕС).

Изложеното определя материална незаконосъобразност на оспореното решение, което следва да бъде отменено съгласно чл.172, ал2 от АПК. Това налага преписката бъде върната на административния орган за ново произнасяне по молбата за закрила при съобразяване на указанията, дадени с настоящето решение – във връзка със здравословното състояние на кандидата, а именно - съществува ли реална опасност в страната на произход кандидатът да бъде умишлено лишен от грижи, подходящи за лечението на

физическите или психичните усложнения вследствие на понесените в Н. психически травми, както и възможността за завръщане на семейството в страната на произход, вкл. във връзка с приложение на принципа на „забрана за връщане“ и мотивирано приложение на алтернативата за вътрешна закрила – при съобразяване на всички горепосочени индивидуални обстоятелства относно семейство с две момичета – християни, дълго живели в Европа, без мрежа за подкрепа в някоя част от страната на произход.

За пълнота съдът приема, че представените от процесуалния представител на жалбоподателката в о.с.з. на 17.03.2023 г. писмени доказателства – становище на В. Д. не представляват официален източник на информация относно страната на произход, поради което не следва да бъдат обсъждани.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК жалбоподателката има право на сторените в производството разноски, но тъй като липсва искане в тази насока, разноски не се присъждат.

Съобразно изхода на спора и на основание чл.78, ал.6 от ГПК, вр.чл.91 и чл.92 от ЗУБ, сторените от бюджета на АССГ разноски за СПЕ и за преводач следва да бъдат присъдени в тежест на ответника като загубила спора страна.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав,**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на К. О. П., [дата на раждане] , ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Н., Решение № 43-ОК от 01.11.2022 г. на интервюиращ орган при Държавната агенция за бежанците при МС, с което на основание чл.76б, ал.1, т.2 от ЗУБ не е допусната за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последващата му молба рег. № УП-20180 от 12.10.2022 г.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по молба за международна закрила рег. № УП-20180 от 12.10.2022 г. при съобразяване на указанията, дадени с настоящето решение.

ОСЪЖДА Държавната агенция за бежанците при МС да заплати по сметка на Административен съд София град сторените в производството разноски за съдебно-психиатрична експертиза в размер на 639.00 лв. и за преводач общо в размер на 330 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: